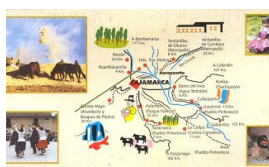

Stichting
Gelijke
Kansen Peru

PERU

CAJAMARCA

JAARPLAN

Stichting Oportunidades Iguales

Stichting Oportunidades Iguales (StOI) is in 2008 opgericht. StOI richt zich op het ondersteunen van activiteiten voor Doven in Cajamarca, Peru.

De door de stichting ondersteunde activiteiten voor doven en slechthorenden richten zich op de volgende terreinen:

- verbetering van het onderwijs voor doven (bijscholing van leerkrachten, belang en aanleren van gebarentaal, didactische materialen en tips, omgang van horende leerlingen met dove leerlingen, etc.);

Hier kunnen
weetjes, quotes,
ervaringen komen
uit Cajamarca

- versterking van het zelfbewustzijn van doven en 13 slechthorenden. De nieuw gebouwde dovenontmoetingsruimte boven de ijsfabriek speelt hierin een belangrijke rol. Hier vinden tal van activiteiten plaats die bijdragen aan een groter zelfbewustzijn. Maar ook het stimuleren van contacten tussen doven onderling binnen en buiten Peru op het gebied van sport en ontspanning is hier een voorbeeld van.

- een betere arbeidsparticipatie van doven en slechthorenden. De Heladeria geeft hierin zelf het goede voorbeeld. Een flink deel van de werknemers hier is doof. Met hulp van de Kamer van Koophandel en met de Heladeria als inspirerend voorbeeld zijn de afgelopen jaren meer doven bij bedrijven gaan werken.

StOI ziet er nadrukkelijk op toe dat de activiteiten die namens haar worden uitgevoerd, niet de commerciële activiteiten van Heladeria Holanda ondersteunen, maar de positie versterken van achtergestelde groepen, doven in het bijzonder.

Historie

In 1999 besluiten Pim Heijster, boekhouder, en Luz Marina Benzunce, zuiveldeskundige, om een ijszaak te beginnen in Cajamarca, Peru, de geboorteplaats van Luz Marina op 2.750 meter hoogte in de noordelijke Peruaanse Andes. Vanaf het begin af aan worden de principes van verantwoord ondernemen toegepast: er wordt met alleenstaande moeders gewerkt en fruit en room worden betrokken van plaatselijke boeren tegen een eerlijke prijs en een eerlijk gewicht.

De Heladeria Holanda SRL is thans uitgegroeid tot 8 vestigingen met ruim 30 personeelsleden en een jaaromzet van ongeveer 400.000 Euro. Een commerciële onderneming in een groeiende markt met een leuk, lekker en duurzaam vervaardigd product.

In 2002 wordt de eerste dove werkneemster aangetrokken. Er volgen er meer: momenteel (najaar 2013) staan er zeven dove werknemers op de loonlijst. In 2008 en 2009 komt er vanuit Nederland twee keer een groep doven en slechthorenden met vertaalsters naar Cajamarca voor een korte uitwisseling. Deze ontmoetingen stimuleren de mensen in Cajamarca de dovenproblematiek serieus ter hand te nemen.

In 2010 wordt er op de etage boven de nieuw gebouwde ijsfabriek een dovenontmoetingscentrum in gebruik genomen met ontspannings- en onderwijsfaciliteiten voor dove werknemers, zowel van de Heladeria als van andere bedrijven in de stad. Het voorbeeld van de Heladeria heeft inmiddels namelijk navolging gevonden bij diverse andere

Pim & Luz Marina

.....

VB: Feiten
hoeveel dove
medewerkers...
De eerste Dove
medewerker
was...

ondernemingen in de regio Cajamarca. Een jarenlange bestuursfunctie van Pim binnen de Kamer van Koophandel heeft er ook aan bijgedragen om andere ondernemers te stimuleren doven in dienst te nemen.

In 2011 wordt er in Peru een stichting opgericht met als doel het verzorgen van onderwijs aan dove jongeren en het stimuleren van de arbeidsintegratie van doven (Asociación Holanda).

Het door de ijszaak geïnitieerde dovenproject wordt daarmee formeel afgescheiden van de bedrijfsactiviteiten. Twee jaar eerder, in 2009, is in Nederland reeds de Stichting Oportunidades Iguales (Stichting Gelijke Kansen Peru) opgericht die als doel heeft de Peruaanse dovenactiviteiten financieel te ondersteunen. Reeds vijf jaar wordt er nu jaarlijks ongeveer 10.000 Euro vanuit Nederland overgemaakt naar Peru. Aanvankelijk ging dit geld rechtstreeks naar een rekening van Pim en Luz Marina, sinds 2011 worden de opbrengsten direct doorgesluisd naar de Asociación Holanda.

Propositie & Missie

Heladeria Holanda is een in noord-Peru opererend commercieel bedrijf met concrete sociale doelstellingen dat een actieve bijdrage levert aan de economische ontwikkeling en formele werkgelegenheid creëert voor kansarme groepen. Om de activiteiten een breder draagvlak te geven en zoveel mogelijk bedrijven én doven in de regio Cajamarca te bereiken zijn er inmiddels twee stichtingen actief, in zowel Nederland (de Stichting Oportunidades Iguales ofwel Stichting Gelijke Kansen Peru, www.gelijkekansenperu.nl), als in Peru (Asociación Holanda, www.asociacionholanda.org.pe). Zodoende is er nu ook een duidelijke scheiding tussen de bedrijfsvoering van de Heladeria aan de ene kant en het verder uitbouwen van de activiteiten voor doven aan de andere kant. Het bieden van adequaat onderwijs aan dove kinderen, -en als afgeleide ook aan hun horende klasgenoten- én het uitbouwen van de mogelijkheden voor doven om aan werk te komen zijn en blijven hierin de twee speerpunten.

De boodschap die we willen uitstralen is dat ook, of juist kleine en middelgrote bedrijven in ontwikkelingslanden als Peru een significante sociale impact kunnen hebben en zich kunnen ontwikkelen tot een motor van sociale verandering. Met de Heladaria als voorbeeld zijn er thans in de regio al circa tien bedrijven die onze aanpak, of delen ervan gemultipliceerd hebben. Uit andere delen van Peru is er grote belangstelling voor hoe het project in Cajamarca zich verder ontwikkelt. Van de (landelijke) overheid hoeft in actieve zin niet te veel worden verwacht. Daarvoor zijn de middelen te beperkt. Maar het feit

Gelijke kansen
Peru

VB:
De eerste Dove
medewerker
was...
inmiddels ... dove
medewerkers

dat het project inmiddels diverse prijzen heeft gewonnen, als voorbeeldproject van sociale innovatie zegt wel iets. Pim en Luz Marina worden ook met enige regelmaat gevraagd hun ervaringen rond de Heladaria en de verbreding van de aanpak toe te lichten op conferenties of congressen over armoedebestrijding en sociaaleconomische ontwikkeling.

Kortom, in onze ogen werkt deze aanpak en dient zij verder te worden ondersteund en uitgebouwd. Het thans voor u liggende beleidsplan schetst een perspectief van waar we met de beide stichtingen de komende drie jaar graag aan willen werken.

Doelgroepen & activiteiten

We hebben de doelgroepen en activiteiten waar we ons vanuit de beide stichtingen op richten, opgedeeld in drie hoofdrubrieken. We beschrijven deze hieronder.

1. Onderwijs

- a. Kinderen tot 6 jaar
- b. Kinderen op de lagere school
- c. Jongeren op de middelbare school

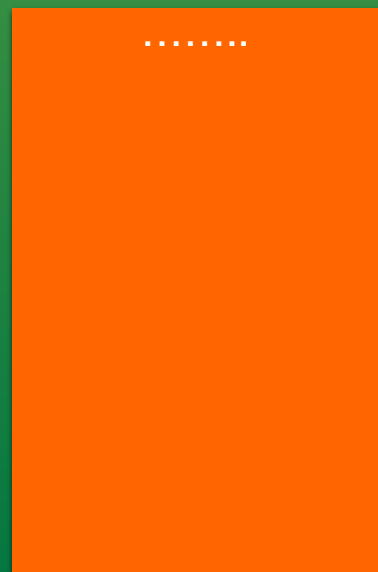
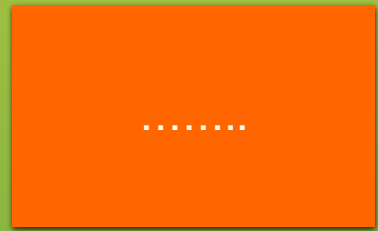
2. Arbeidsparticipatie

- a. Werknemers
- b. Andere actoren

3. Institutionele ondersteuning

- a. Familieleden
- b. Opleiding tolk-vertaler
- c. Belangengroep van doven en slechthorenden
- d. Asociación Holanda

Een aantal activiteiten is reeds in gang gezet, wat ook blijkt uit de tot nu toe uitgegeven budgetten. Veel activiteiten hangen met elkaar samen. Het tijdstip van aanvang en uitvoering van de afzonderlijke activiteiten hangt onder andere af van de plaatselijke dynamiek en de motivatie van de leiders van de diverse groepen. Een strak gedefinieerd tijdspad is derhalve niet voorhanden. Wij willen individuele donateurs en institutionele financiers de mogelijkheid bieden een voorkeur aan te geven op welke doelgroep/activiteit wij ons met uw bijdrage richten. Wij zullen daar in de uitvoering zoveel mogelijk rekening mee trachten te houden.

Onderwijs

1a Onderwijs: kinderen tot 6 jaar

Het vroegtijdig diagnostiseren van doofheid is belangrijk voor het vaststellen van een behandlingsplan per kind. Hoe vroeger we weten hoe doof een kind precies is, hoe beter het zal leren liplezen en kunnen leren spreken. Veel dove babys komen uit gezinnen waar reeds een doof familielid aanwezig is. Deze kinderen hebben we redelijk vroeg in beeld. Kinderen die door hersenvliesontsteking doof worden zijn moeilijker te traceren, zeker als het kind uit een middenklasse-gezin komt waar schaamtegevoelens vaak verhinderen dat het in een vroeg stadium aangepast onderwijs krijgt aangeboden.

Alle kosten gerelateerd aan gehoortesten, inclusief reizen naar gespecialiseerde instituten in Lima, woden gedragen door een bevriende Stichting, Asociacion Santa Dorotea. Tot nu toe bekostigen zij eveneens alle eventuele verdere medische uitgaven: gehoorapparaten, batterijen, implantaten, e.d.

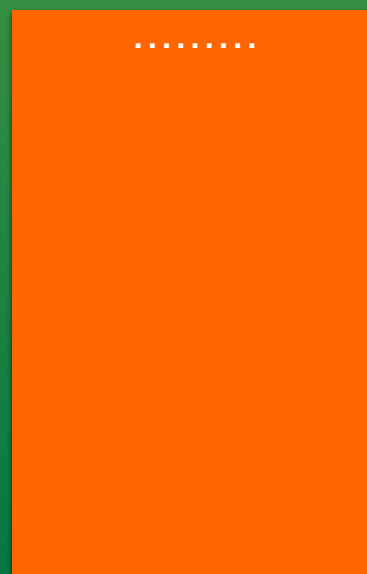
De voornaamste uitgaven die wij maken in deze doelgroep zijn individueel onderwijs aan de kinderen, één uur per week per kind. Mochten de ouders een intensiever lesprogramma willen dan bekostigen zij dat zelf. Onder leiding van een gespecialiseerde “fonoaudióloga” (een logopediste) hebben we een team gevormd van drie spraakdeskundigen. De kosten worden vergoed per uur gegeven les. Verder werken we voor deze doelgroep met een psycholoog die ouders begeleidt die soms slechts zeer langzaam accepteren dat hun kind doof is en door deze langzame acceptatie onderwijsmogelijkheden van hun kinderen soms jaren beperken.

Het betreft hier vooral een individuele aanpak per kind en de familie.

1b Onderwijs: kinderen op de lagere school

De aanpak hier is klassikaal en per groep, uiteraard zonder het individuele kind te verwaarlozen. Pedro, onze enige vaste dove werknemer gaat naar de scholen waarin een doof kind in een klas met horende mede-leerlingen zit in het reguliere onderwijs, meestal staatsscholen, een enkele keer prive scholen, als de ouders het zich kunnen veroorloven. De Peruaanse wet verplicht sinds 3 jaar om een kind met slechts één handicap op te nemen in het reguliere onderwijs. In metodologische en/of financiële hulp wordt echter niet in de wet voorzien. Onze stichting ziet dit vacuum als een uitdaging.

Door onze constante contacten met de schooldirecteur en onderwijzeressen, en het aanstekelijke enthousiasme van

Pedro, krijgen we toestemming om een keer per week een uur gebarentaal te geven aan de hele klas met kinderen. Na drie maanden staat een bezoek aan de ijsfabriek op het programma waar dove werknemers de kinderen “overhoren” wat ze de afgelopen maanden hebben geleerd. Uiteraard krijgen ze een ijsje. Vaak gaan er enkele ouders van de ouderraad mee op dit uitstapje. Na dit schoolreisje valt het kwartje bij de medeleerlingen. Het dove kind geeft hen toegang tot een schoolreisje, tot een ijsje en tot een nieuwe communicatiemogelijkheid in de vorm van gebarentaal. Het pesten (bullying) wordt vervolgens definitief verdrongen door mijn-beste-vriendje-gevoel. Daarmee is de integratie op de goede weg.

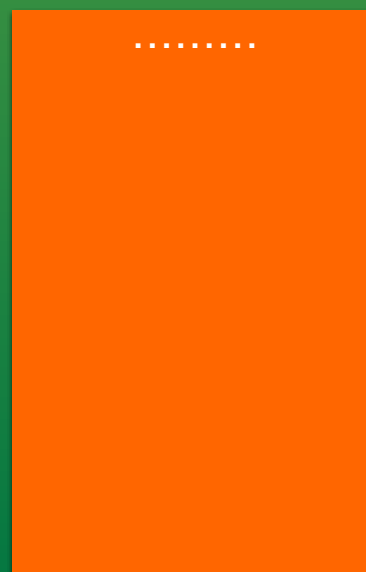
Wekelijks hebben we een aparte bijeenkomst met kinderen van diverse scholen die we samenvoegen. Ieder doof kind neemt het favoriete vriendje of vriendinnetje uit de klas mee met wie het makkelijk communiceren is, daarnaast een ouder en een onderwijzer: er wordt gebarentaal gegeven aan de hele sociale omgeving van het dove kind. We hebben lessen voor beginners en een groep gevorderden met wie we sprookjes en liedjes in gebarentaal analyseren.

Twee maal per jaar hebben we een specialistische cursus voor de onderwijzeressen die dove kinderen in de klas hebben. We coördineren met het Ministerie van Onderwijs die extra faciliteiten geeft aan de onderwijzers die deelnemen aan onze cursus, iets wat soms ingewikkeld is met een overgebureaucratiseerde overheid.

De voornaamste uitgaven die wij maken in deze doelgroep zijn salaris voor de vaste dove werknemer, reiskosten naar de diverse vaak rurale scholen, didactisch materiaal, ijsjes voor de hele klas, studiebeurzen voor kansarmen. Reis- en verblijfkosten van de specialist voor de cursus aan de onderwijzers.

1c Onderwijs: Jongeren op de middelbare school

Tot op de dag van vandaag hebben we hier nauwelijks activiteiten ontwikkeld. Er zijn echter diverse vragen aan ons om met deze doelgroep intensiever te werken. We zijn reeds 4 jaar bezig op lagere scholen en de grotere kinderen gaan door naar de middelbare school en vallen daar nu in een gat. Op de lagere school werken we met één onderwijzer, op de middelbare school zullen we met meerdere leraren tegelijk moeten gaan werken. Niet iedere leraar heeft daar interesse en/of geduld voor. Vrijwillige lees-ouders op de lagere school wordt de problematiek van de middelbare school te ingewikkeld en die haken af. We willen hier mikken op een soort buddy-relatie tussen de dove leerling en een andere

leerling die interesse heeft te helpen. Dat zou de leerling kunnen zijn die op de lagere school reeds de gebarentaal heeft geleerd of een leerling die goed is in een bepaald vakgebied.

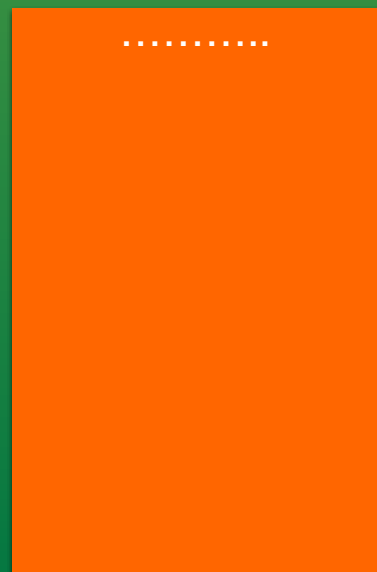
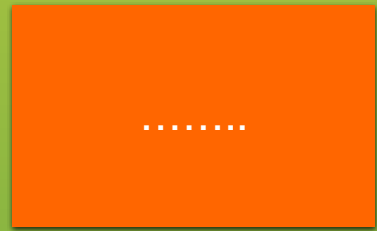
De voornaamste uitgaven die we in deze doelgroep denken te gaan maken zijn: reiskosten voor stimuleren van bijeenkomsten voor buddy-leerlingen, studiebeurzen, didactisch materiaal, computers en laptops voor toegang tot informatie, huiswerkbegeleiding en bijlessen door gepensioneerde leraren, simultane vertalingen in enkele lessen.

Arbeidsparticipatie

2a Arbeidsparticipatie: werknemers

Hier is destijds onze betrokkenheid begonnen. Zeker in het begin werd er met relatief weinig financiële middelen een relatief grote impact bereikt. Zodra mensen beginnen te werken en formeel hun geld verdienen kunnen cursussen bekostigd worden, hetzij door de werkgever, hetzij door de werknemer. Via bestuursfuncties binnen de Kamer van Koophandel werden andere ondernemers gemotiveerd doven aan te nemen en intern op te leiden. Er zijn verschillende andere pioniersbedrijven die echter vaak onze hulp inroepen. Binnen de dovengemeenschap was betaald werken niet gebruikelijk en de dove heeft dan ook nog geen werkmentaliteit. Op tijd komen, vakantie aanvragen, geld niet direct omzetten in drank of andere consumptiegoederen, alles moet worden aangeleerd en uitgelegd. Er is inmiddels een groep doven die de waarde inzien van een stabiele werkrelatie en die door middel van cursussen hogerop willen komen in de bedrijven waar ze thans werken. Zij worden gesteund door hun werkgever waar ze reeds langere tijd werken. In deze rubriek wordt op dit moment een gedeelte gefinancierd door de Duitse ontwikkelingsorganisatie GLS, die zelfredzaamheid van de doelgroep hoog in haar vaandel heeft staan. Verschillende werknemers hebben van hun eerst verdiende loon een motor gekocht, hetgeen statusverhogend werkt. Helaas hebben we het afgelopen jaar drie maal een ernstig motorongeluk gehad met een dove werknemer. We zijn derhalve begonnen met verkeerslessen geven en genereren discussies over hoe geld zinvol en efficiënt te besteden, zonder paternalistisch proberen te zijn.

De voornaamste uitgaven die we in deze doelgroep maken zijn cursussen en begeleiding van zowel de dove werknemer als hun families. Een gecontracteerde psycholoog doet hier goed werk.

2b Arbeidsparticipatie : andere actoren

Niet alleen de dove werknemer is onze doelgroep, ook de collega's en de bedrijfsleiders zullen een inspanning moeten doen om goed samen te werken. Het begrijpen van de gebarentaal is daar slechts een klein onderdeel van. Sommige ondernemers hebben de neiging de dove werknemers een beetje voor te trekken hetgeen direct wordt afgestraft door de andere vaste werknemers. Volstrekt gelijke en eerlijke behandeling van de gewone en de dove werknemer is dan ook essentieel voor goede verhoudingen op de werkvloer. Dit gaat niet altijd de eerste keer goed. Zeker bij bedrijven die doven willen integreren besteden we serieuze aandacht aan wat het betekent gehandicapte collega's in dienst te hebben. Vrijwilligers van bestaande ondernemingen gaan naar nieuwe bedrijven om voorlichting te geven.

De voornaamste uitgaven die we in deze doelgroep maken zijn voorlichting en vertaalsessies op personeelsvergaderingen.

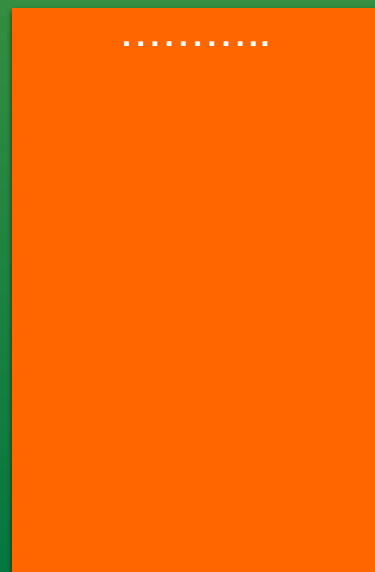
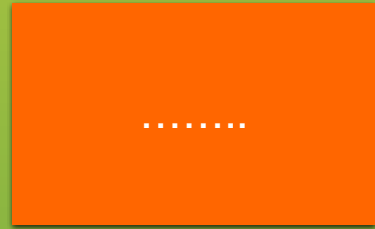
Institutionele ondersteuning

3a Institutionele ondersteuning : Familieleden

Van andere organisaties die met gehandicapten werken, zowel in educatie als in integratie op de arbeidsmarkt hebben we duidelijke signalen gekregen dat de familie in een vroeg stadium betrokken moet worden bij de interventies. Het accepteren van het hebben van een doof kind is een ingewikkeld proces dat niet in alle families en sociale klassen makkelijk verloopt. Afhankelijk van het opleidingsniveau van de ouders, kregen we in de beginfase zeer hartverwarmende reacties in de vorm van "eindelijk na jaren snap ik mijn zoontje een beetje, door de lessen gebarentaal die we hier krijgen".

Schuldgevoelens, schaamte en overbescherming van ouders zijn slechts het topje van de ijsberg van de problematiek. Aan de andere kant worden doven als ze eenmaal een betaalde baan gevonden hebben thuis soms verplicht met hun salaris de hele familie te onderhouden. Verschillende moeders zijn vast besloten het maximale uit hun kind te halen en zijn als vrijwillige leesmoeder zo'n beetje full-time op de scholen aanwezig waar hun kinderen les krijgen. Zolang die op de lagere school zitten gaat dat redelijk goed. Voor de familieleden van oudere jongeren zijn we thans met ouders in gesprek hoe we daar iets voor hen kunnen doen in de nabije toekomst.

De voornaamste uitgaven die we in deze doelgroep maken zijn voorlichting, cursussen voor familieleden en familiebezoeken

aan huis.

3b Institutionele ondersteuning : Opleiding tolk-vertaler

Onder druk van ondertekende Internationale conventies van de Verenigde Naties, schrijft de wet in Peru voor dat alle overheidsinstanties een tolk-vertaler in dienst moeten hebben voor dienstverlening aan doven en slechthorenden. In de praktijk zijn er in het hele land slecht twee instanties waar een dergelijke tolk vertaler werkt. Er bestaat een verschrikkelijk groot hiaat tussen de officiële regels en de realiteit. Een opleiding tot tolk-vertaler is in Peru niet aanwezig en derhalve is niemand erkend. Er valt wat dat betreft nog ontzettend veel lobby-werk te verrichten onder andere binnen het Ministerie van Onderwijs.

In Lima bestaat er een Vereniging van (niet erkende) tolk vertalers waar ongeveer 25 personen bij zijn aangesloten. Een gedeelte van hun ervaringen willen we in Cajamarca kopiëren.

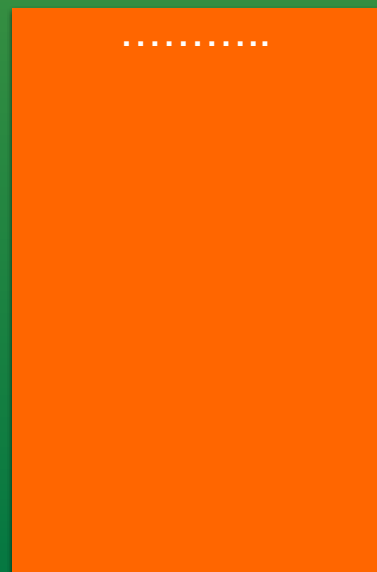
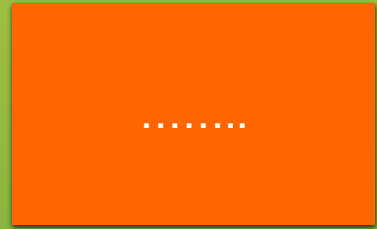
Dit jaar heeft een door religeuzen geleide prive lagere school een van onze vaste medewerkers van de ijszaak parttime gecontracteerd om op hun school vertalingsfaciliteiten te verzorgen. De schoolleiding mikt duidelijk op een uitbreiding van het aantal dove leerlingen in de komende jaren en neemt het thema integratie serieus. Een overduidelijk signaal dat in de nabije toekomst de schaarste aan tolk-vertalers een bottle-neck kan worden.

We willen op kleine schaal een eerste aanzet geven tot het formeren van een opleiding tot tolk-vertaler. De horende kinderen van dove ouders zijn onze eerste doelgroep. We hebben 6 jongeren geïdentificeerd met wie we willen gaan werken. Binnen een aantal jaren zouden zij hun eigen werk creëren in ziekenhuizen, bij gemeenten, bij rechtbanken, op scholen, bij televisemaatschappijen en dergelijke.

De voornaamste uitgaven die we in deze doelgroep denken te gaan maken zijn studiebeurzen en uitwisseling met ervaringen in Lima en elders.

3c Institutionele ondersteuning : Belangengroep van doven en slechthorenden

Om de zelfredzaamheid van doven definitief op een ander peil te brengen zal er geholpen moeten worden om de organisatiegraad van de doelgroep te verbeteren. Er zullen leiders moeten boven drijven die een visie op langere termijn kunnen ontwikkelen en die kunnen omzetten in dagelijkse praktijk. Dat is niet eenvoudig. De organisatiegraad in Peru is over het algemeen laag. De doven die zijn georganiseerd is

meestal rondom het thema sport en het thema onderwijs en arbeidsintegratie staat nauwelijks op de agenda. De landelijke Vereniging van Doven heeft Cajamarca als een soort voorbeeldproject geadopteerd. Daar liggen kansen en problemen. We zien mogelijkheden met een professionele theatergroep die aangeboden heeft mee te denken hoe bepaalde stigmas doorbroken kunnen worden en hoe theater kan helpen om vastgeroeste denkschemas te doorbreken. Voor doven lijkt ons dit een uitstekend medium. De theatergroep heeft diverse successen bereikt in de mijnbouwsector waar veel sociale problemen heersen die bespreekbaar gemaakt kunnen worden op deze manier.

Asociacion Holanda ziet het als haar taak dit proces van institutionalisering te begeleiden.

De voornaamste uitgaven in deze rubriek bestaan uit kosten gerelateerd met uitwisseling van ervaringen met gebieden waarvan we geïdentificeerd hebben dat daar positieve ervaringen zijn met organisatiegraad van doven en slechthorenden. De meeste contacten zijn reeds gelegd in het verleden. Zeker met Duitsland bestaat er een goede technische band. Al sinds jaren komen er Duitse vrijwilligers met de Asociacion Santa Dorotea naar Cajamarca die in Duitsland een opleiding volgen gericht op alles wat met gehoortesten en gehoorapparaten te maken heeft.

3d Institutionele ondersteuning : Asociación Holanda

Wij zijn ons bewust van het ambitieuze gehalte van dit beleidsplan. Echter we zijn al jaren bezig en zien steeds meer interventiemogelijkheden en positieve respons op onze activiteiten. De combinatie van een commercieel bedrijf met een sociale impact is voor ons essentieel en verzekert de duurzaamheid van onze initiatieven.

Om duidelijkheid te scheppen in de structuren hebben we de activiteiten gescheiden. Naast bovengenoemde specifieke en concrete uitgaven hebben we een aantal algemene kosten die op de organisatie als geheel drukken. Ook in de toekomst zal een groot deel hiervan gedragen worden door onze ijszaak die graag geïdentificeerd wil worden met dit thema en die de activiteiten zal gebruiken als uithangbord voor hun verantwoord ondernemerschap.

De voornaamste uitgaven die we in deze rubriek hebben, hebben betrekking op administratieve, communicatieve en management issues.

